

ljišča preveč raztresena in razdrobljena, treba je, da se zložijo.

Večkrat se tudi ugovarja, da se večji zemljiški kosi ali parcele ne dádó tako lahko prodati. Toda kakor hitro se bode dobrota in hasnovitost zloženih zemljišč malo bolj pripoznala, se potem tudi polja ne bodo kar tje v en dan in brez prevdarka razdeljevala, in tudi se ne bo dopustilo, da bi vsi dediči le eno njivo podedovali.

Še celó pri takih zlozbah, h katerim je treba posestnike s silo priganjati, je razlastenje ali zamenjava zemljišč, ako se vrši na občno blagostanje ljudstva, popolnoma opravičeno ter ne sega nikakor nepostavno v privatna posestva, kar se najlože iz tega lahko sodi, da se je državno oskrbovalstvo že večkrat v gozdnih zadevah (glej našo gozdno postavo), kakor tudi pri odvezi zemljišč enakih sredstev ali naredeb posluževalo.

To so bistvene in najpotrebniše stvari, ki je je vsakemu kmetovalcu o zložbi zemljišč vedeti treba.

Konečno le še toliko pristavljam, da bi bilo pač želeti, da se zložba zemljišč, kateri se je že skoro povsod, koder se nahajajo omikani kmetijski posestniki, pot odprla, tudi pri nas na korist občnega kmetijskega blagostanja in zaželenega napredka prej ko prej izvrši.

Gospodarske skušnje.

Vrednost krompirjevca ali krompirjevega perja.

Če sežgeš 100 funtov popolnoma suhega krompirjevega perja, ostaja ti 17 do 18 funtov pepela. Tega se lahko prepričaš, kedar koli hočeš.

Isto tako pa je po obilih kemičnih preiskavah dokazano, da v 100 funtih krompirjevega pepela je kalija (pepelika, potašelja) 45 funtov in fosforove kisline 10 funtov.

Te številke kažejo same po sebi, kako napačno je, da se krompirjevo perje zametuje.

Glavno vprašanje je tedaj: kako se dá krompirjevo perje najbolj za gnoj porabiti? Temveč je rešitev tega vprašanja važna, ker dandanes kmetovalci veliko denarja potrošijo za to, da kupujejo gnojila, ki imajo pepelik in fosforno kislino v sebi, krompirjevo perje in enake pridelke pa zametujejo.

Kako veliko kalija se samo po vinoreji nogradom vzame, in kako malo se misli na to, da bi ga nogradom povrnil z rozgami, krompirjevim perjem in enacim gnojem.

Začeli so sicer nekteri umni gospodarji krompirjevo perje rabiti za mešani gnoj (kompot); al malo je še taci pametnih kmetovalcev.

Gospodarji! nikar ne prezirajte teh naših besed.

Za hišne potrebe.

* Mazílo za čevlje. — Zopet je nastopil čas, ko bode treba imeti obuvalo, ktere ga ne voda ne snežnica ne razmoči. Suha noga — pol zdravja: je starodaven pa resničen pregovor. Če tedaj hočeš v mokrem vremenu suh biti v nogah, napravi si sledeče izvrstno mazilo za čevlje: Na funt svinjske masti dodaj pol funta ribje masti in pomešaj oboje; kupi si za desetico kavčuka (gumija elastika) in za toliko tudi terpentinovega olja, pa zreži kavčuk na drobne kosčke in ga deni v terpentinovo olje, da se raztopi v njem. Ko se kavčuk v olji raztopi, zlij vse skupaj v urno mešano mast — in mazila imaš za čevlje, da nam boš hvaležen, dober kup in za dolgo časa.

Podučne stvari.

0 zavodih za uboge.

Po občinski postavi od 17. februarija 1866. leta, §. 28., odstavek 9., imajo občine skrbeti za uboge in za občinske dobrodelne naprave. V naših deželah še obstojé farni zavodi za uboge, kateri se oskrbujejo po dosedanjih postavah, in nekatere občine se potegujejo za to, da bi se ti farni zavodi izročili v oskrbovanje občinam (soseskam).

Da se v okom pride raznim zmotam gledé na pravice občin, se mora omeniti, da je v nekterih deželah, kakor v gornji in spodnji Avstriji, v Šleziji in na Koroškem, se ta zadeva uredila po posebnih deželnih postavah in dokler tudi mi nimamo take deželne postave, se dotične razmere ne morejo premeniti; vendar bode za ubožni zavod koristno, ako farna predstojništva v dobrem sporazumljenji z občinskimi pospešujejo dobrodelne namene.

V prevdarek toraj prinesemo zadevno postavo, ki je na Koroškem že veljavo zadobila in ki se glasi tako-le:

„Postava od dné 21. februarija 1870.,

veljavna za vojvodino Koroško, s katero se izdajo določbe za stran odprave farnih zavodov za uboge, in izročitve njihovega premoženja v oskrbovanje občinskih zastopstev.

Po nasvetu deželnega zbora Mojega vojvodstva koroškega ukazujem, kakor sledi:

§. 1. Farni zavodi za uboge so odpravljeni. Njihovo premoženje se ima izročiti krajnim občinam v oskrbovanje.

§. 2. Od izročitve so odločiti le tiste ustanove, katerih izročitev bi bila nasproti izrečno razodeti volji ustanovnika ali bistvu ustanove.

§. 3. Za oskrbovanje premoženja zavodov za uboge je pravilno (§. 5) pristojno zastopstvo one občine, v ktere okraju je farni zavod za uboge.

§. 4. Ako okraj farnega zavoda za uboge obsega več krajnih občin ali njihovih delov, se ima sedanje premoženje zavoda razdeliti med posamesne krajne občine po razmeri števila duš, ki pride iz dosedanjega okraja na te posamesne krajne občine.

§. 5. Ako se celo premoženje ali kateri njegov del zaradi tega razdeliti ne more, kjer je vsled izrečno razodete volje ustanovnika iz razdelitve izločeno ali ker bi se razveza skupnosti le z zgubo zgodila, je za oskrbovanje pristojno zastopstvo tiste občine, kateri gré po razmeri števila duš (§. 4) največi delež na skupnem premoženji. Ta ima vendar dolžnost, o takošnem skupnem premoženji z zastopstvom drugih vdeleženih občin vsako leto polagati račun in jim znesek dohodkov po številu duš (§. 4) izmerjeni redno odrajtovati.

§. 6. Občina ima premoženje zavoda za uboge v samovlastnem področji gledé na posebne namembe oskrbovati, in posebej zapisovati.

§. 7. Občinska zastopstva so vendar upravičena, za oskrbovanje ubogih sestavljati posebne komisije, katerih ude izvoli občinsko zastopstvo izmed vseh, ki imajo v občini pravico voliti. Občinsko zastopstvo ima ustanoviti področje teh komisij. Po sestavi takošne komisije se pa občina ne more oprostiti ne svoje dolžnosti do preskrbovanja ubogih, ne zavez, ki izvirajo iz dolžnega oskrbovanja zavodovega premoženja.

§. 8. Milodari, ubogim zunaj cerkvá prostovoljno namenjeni in postavni dohodki se morajo tudi odsehnal zavodu za uboge odrajtovati. Državno in deželno postavodajstvo ustanavlja postavne dohodke.

§. 9. K postavnim dohodkom spadajo sedaj:

a) globe razne vrste;